

Fugacitat de Joan Badia

L'amor de la fugacitat és el títol d'un dels contes de Joan Badia. Fugacitat és el mot que més li escau al gran escriptor gironí. Va passar per la ciutat —i per la vida— sense fer remor i es va esvaïr com una ombra. Als setanta anys de la seva mort, amb prou feines sabem res d'ell.

Amb l'exposició que ha muntat a la sala Girona la Fundació la Caixa s'ha aconseguit rescatar Badia de l'oblit. I ho ha pogut fer, malgrat la migradesa de material existent sobre el poeta, perquè ha situat la seva figura en el context de l'època privilegiada en què va viure.

Joan Badia i Casañas va néixer al carrer de l'Argenteria el 1899 i va morir el 1923. Aquests vint-i-quatre anys de vida són exactament els més plens i engrescadors de l'esclat cultural que va protagonitzar la Girona de començament de segle. Badia va poder participar en la implantació del Noucentisme a Girona i va beure àvidament, a glops, els «fruits saborosos» d'aquella nova estètica. Es va impregnar de l'amor a la ciutat que era consubstancial als postulats orsians, es va integrar en la lluita política catalana del moment, i ho va vessar tot en els seus escrits: poesies, narracions i articles periodístics, publicats fonamentalment en *El Gironès*, setmanari del qual fou director. Els seus poemes i els seus contes, en canvi, no van ser publicats fins després de la seva mort.

L'exposició de la Caixa es titula, molt encertadament, «La mirada de la ciutat». En els poemes de Badia es descriuen molts escenaris urbans i es glossen les fires, les festes, les solemnitats i les estacions viscudes en el marc urbà. Tot això constitueix la primera mira-

da: el poeta contempla la ciutat i, amb les seves impressions, la projecta cap enfora. Però hi ha una segona mirada, més profunda. La ciutat és com un mirall i, de tant contemplar-la, Badia la veu reflectida dintre seu com una realitat viva que influeix en les seves idees i condiciona el seu capteniment. Hi ha, doncs, una doble mirada de Badia: cap enfora i cap endins. O, si es vol, la mirada del poeta sobre la ciutat i la mirada de la ciutat a l'interior del poeta.

Com a fruit d'aquesta doble —o mútua— contemplació, Badia descobreix millor que ningú el veritable sentit, el misteri secret de Girona. I escriu, en la narració «La campana d'en Jordiet», una paràbola perfecta de la ciutat i de la civilitat. La ciutat entesa com un compromís de treball i de vida per tal de convertir-la, com volia el Noucentisme, en «el motlle definitiu de la bellesa social».

La mort tan prematura de Badia —com, en aquells mateixos anys, la de Fidel Aguilar— va reduir a cendres una personalitat riquíssima que tot just es començava a manifestar. No podem saber què ens hauria donat Joan Badia si hagués viscut més temps.

Però encara és més trist —i culpable— que ignorem tot allò que ja ens va donar. Tant de bo que l'exposició de la Caixa hagi servit per transformar en perennitat i en solidesa la seva tràgica fugacitat.

NARCÍS-JORDI ARAGÓ

